

Nr 1010**av herr Sjönell m. fl.****om viss riksdagsmannapension åt f. d. riksdagsledamoten Erik
Alexanderson.**

Erik Alexanderson, som är född den 30 maj 1906, var ledamot av riksdagen 1955–1970 och fungerade därvid under många år som ordförande i den dåvarande riksdagens tredje lagutskott.

Vid sin avgång ur riksdagen hade Alexanderson alltså varit ledamot under 16 år men tillerkändes likväl inte någon pension. Hans ansökan härom avstogs av förvaltningsstyrelsen genom beslut den 4 juni 1971. Riksdagens besvärsnämnd lämnade genom beslut den 12 januari 1972 av Alexanderson anförda besvär utan bifall.

De närmare omständigheterna kring Alexandersons pensionsfråga framgår av besvärsnämndens förenämnda beslut. I korthet gäller följande:

Pensionsrätt för riksdagsledamöter infördes 1947, men begränsades på visst sätt genom beslut 1960 och 1962 i samband med tillkomsten av den allmänna tjänstepensioneringen (ATP). Riksdagsmannaarvodet gjordes nämligen pensionsgrundande inom ATP-systemet. För den som, då han lämnade riksdagen, varit ledamot under minst 8 år bevarades rätten till pension. Dock fick enligt 1962 års beslut tid efter 1960 inte medräknas härvidlag. Viss dispensrätt, vilken inte borde begagnas rigoröst, tilldelades riksgäldsfullmäktige – sedermera förvaltningskontoret resp. förvaltningsstyrelsen – när det gällde att bevilja pension för den som inte kunde åberopa 8 ledamotsår före 1961.

Som skäl för att avslå Alexandersons pensionsansökan har i anslutning till uttalanden i 1962 års konstitutionsutskottsutlåtande (KU 1962:20) åberopats att Alexanderson, efter avgång från lagmansbefattning i dåvarande lönegrad C 3, uppbär full statlig chefstjänstemannapension. Enligt besvärsnämnden bör dock sistnämnda förhållande inte vara ett absolut hinder för dispens, om andra omständigheter finns som talar för ett bifall. Besvärsnämnden har emellertid inte funnit vad Alexanderson härutinnan anført vara tillräckliga skäl för att frångå förvaltningsstyrelsens avslagsbeslut. Enligt vår mening är dock omständigheterna i Alexandersons fall sådana att pension skäligen bör tillerkännas honom för de 6 ledamotsåren före 1961.

Omständigheterna är dessa:

1. Alexanderson har varit ledamot av riksdagen inte mindre än 16 år och därvid gjort stora insatser som utskottsordförande,

2. Alexanderson tillhörde första kammaren 1960 och kunde då räkna med minst 8 riksdagsår innan han lämnade riksdagen och alltså enligt dåvarande bestämmelser bli berättigad till pension.

3. Alexanderson avstod samma år, 1960, erbjuden befattning som regeringsråd och hade på grund av vad som angivits under punkt 2 anledning anta att han skulle erhålla viss riksdagsmannapension.

4. Inom all tjänstepensionering har städse gällt som huvudregel att en ny lagstiftning inte får medföra försämringar i redan intjänad pensionsrätt.

5. När det gällt förtjänta tjänstemän hos riksdagen – då dessa var arvodesanställda utan lagfäst rätt till tjänstepension – har dessa tillerkänts fyllnadspension om de kunde påvisa, att de avstått från befordran i sin statstjänst för att kunna fortsätta sin tjänstgöring i riksdagen, t. ex. andra kammarens sekreterare under många år, numera avlidne statskommissarien Gunnar Britth. Samma betraktelsesätt bör kunna anläggas på en riksdagsledamot och utskottsordförande.

Under återopande av vad sålunda anförts få vi hemställa

att riksdagen tillerkänner f. d. riksdagsledamoten Erik Alexanderson pension för sex riksdagsår enligt de grunder som gällde vid hans avgång 1970, dvs. med 600 kr. för varje år tillhoppa 3 600 kr. för år jämte rörligt tillägg, dock att pensionen får uppgå till högst skillnaden mellan högsta statliga tjänstepension och Alexandersons pension som f. d. lagman.

Stockholm den 24 januari 1975

BENGT SJÖNELL (c)

BO TURESSON (m)

INGEMAR MUNDEBO (fp)